

ТАҚРИЗ

ба автореферати Изатулоев Сафарали дар мавзуи “Рушду инкишоф ва маҳсулнокии букқачаҳои генотипашон гуногун дар шароити парвариши чарогоҳӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 4.2.2 - Зотпарварӣ, селекция ва генетикаи ҳайвоноти кишоварзӣ пешниҳод гардидааст.

Соҳаи чорводорӣ яке аз соҳаҳои асосии Комплекси агросаноатӣ буда аҳолии мамлакатро бо маҳсулоти гӯшти хушсифати ватанӣ таъмин намуда, дар таъмини амнияти озукавории кишвар саҳми босазо дорад.

Бояд гуфт, ки чорводорӣ манбаи асосии истеҳсоли шир ва гӯшт буда, маҳсулотҳои номбаршуда аз ҳисоби парвариши чорвои зотҳои ширдеҳ, ширу гӯштдеҳ ва гӯшти истеҳсол карда мешавад.

Масалан, зоти қазоқии сарсафед дар тараққӣ додани чорводорӣ гӯшти Тоҷикистон аҳамияти калон дорад. Ин зоти чорво аз сабаби маҳсулнокии баланди гӯшти ва тобовар буданаш ба шароити ҳоси иқлимӣ мамлакатҳои Осиёи Миёна, инчунин дар Ҷумҳурии Қазоқистон ва Федератсияи Руссия низ паҳн шудааст. Солҳои охир зоти қазоқии сарсафед аз рӯи хусусиятҳои асосии иқтисодӣ биологие, ки самаранокии парвариши онро муайян мекунад, дар усулҳои селекционӣ дохилизотӣ истифода бурда мешавад.

Аз ин лиҳоз, дар солҳои охир корҳои селекционӣ бо зоти қазоқии сафед тавассути интиҳоб ва ҷуфткунӣ дохилизотӣ аз рӯи хусусиятҳои асосии хоҷагидорӣ биологӣ, ки самаранокии парвариши онро муайян мекунад гузаронида шуда истодааст.

Муаллиф бо тадқиқоти худ муайян намудааст, ки имкониятҳои баланди чорвои типӣ тоҷикӣ ва дурағаро, ки дар шароити экстремалии ноҳияҳои баландкӯҳи ҷумҳурӣ бо роҳи дурағакунии байнизотӣ ба даст оварда шудааст, зиёд кардани истеҳсоли маҳсулоти гӯштиро тасдиқ мекунад. Дар натиҷа таҳлили самаранокии иқтисодӣ тадқиқоти гузаронидашуда нишон дод, ки дар чарогоҳ нигоҳ доштани букқачаҳо дар давоми сол аз таваллуд то 20-моҳа ғайбаовар аст. Вазни зиндаи букқачаҳо дар вақти таваллуд дар гурӯҳи I - 20,3 килограмм, дар гурӯҳи II - 25,0 килограмм ва дар гурӯҳи III - 25,3 килограмм ё бартарии он дар гурӯҳи III мутаносибан 19,8 ғайза ва 18,8 ғайзро ташкил дод. Дар синни 20-моҳа ин бартарият, мутаносибан, 11,6% (15,21%) ва 13,2% (1,88%) буд. Вазни зиндаи чорвои типӣ тоҷикӣ 389,4 килограмм, дурағаҳо - 382,2 килограмм ва маҳаллӣ 338,0 килограммро ташкил додааст.

Автореферат бо услуби илмӣ, пайдарпай ва бо забони ғаймо навишта шуда, мақсад, вазифаҳо, навғониҳо ва ҳулосаҳо бо ҳам мутобиқ мебошанд. Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда пурра аз натиҷаҳои тадқиқот бармеоянд.

Ҳулоса: Автореферати диссертатсия дар мавзуи “Рушду инкишоф ва маҳсулнокии букқачаҳои генотипашон гуногун дар шароити парвариши чарогоҳӣ” ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионӣ

назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллиф сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 4.2.2 - Зотпарварӣ, селекция ва генетикаи ҳайвоноти кишоварзӣ мебошад.

Тақриздиханда:

номзади илмҳои кишоварзӣ, дотсенти

кафедраи биология ва МТ они Донишгоҳи

давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ: Исуфзода Д.С.

Суроға: 735360, ш. Кӯлоб, кӯч.

С.Сафаров, 16

Тел: + (992) 918747460;

E-mail: dilshod.19.77@mail.ru

Имзои Исуфзода Д.С.-ро тасдиқ мекунам:

сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ: Давлатов М.А.

16.02.2026

